

הקדמה חדשה של הספר נהר
שילם הודפס בסאלניקי הקסיו
ב[סגוריים עטלות]
הודפסו ירושלים וברית
ב[סגוריים סטולסלים]
ב[סגוריים סטולסלים]
הודפסו ירושלים וברית

הקדמת רחובות הנהר

ידוע, כי ה' נקודות ילאו מעינים דא"ק מצחי' ז"ן, וכולן ילאו שלימות,
כל אחת שלימה בכל חלקי הנקודה ההיא. באופן, שכל אחת ואחת

שפת הנהר

אוצר החכמה

ביאור שם נקודה מהו, וענין מלכים שיצאו למלוך מהו מהותם
ומלכותם, וענין שם ב"ן שיש בו ט' אותיות

ארי"ח 1234567

בנקודה קטנה, ואחר שנתקנו הכלים בבחינת
פרצוף גמור, אז גם האורות יכלו להראות
פעולתם וכחם ולהוציאם לחוץ, כי הרי
הנקודה קטנה, נעשית כצורת ראש ואוזן
ופה, וכיוצא, ואז יכלו להראות פעולתם
לחוץ. ואמנם הכלים עצמן, נתוסף בהם,
שנעשה בהם בחינת פרצוף ממש, עד כאן
לשונו הצריך כעת.

נמצא אתה למד שלשון נקודות הוא בחינת
מדרגה שהיא בלא כח שיש בפרצוף,
ואשר על כן לא יכלו האורות להראות כוחם
ופעולתם גם כן, כי כשיצאו האורות
מלמעלה ובאו להיכנס בכלים היו שלמים
בסוד פרצוף בג' קווין ימין שמאל ואמצע
חח"ן בג"ה דת"י, וכשהיו נכנסים בכלים
דנקודות היו הנקודות נשברים ונופלים,
והאורות על כרחם ורצונם היו מתפרדים

ידוע, כי ה' נקודות ילאו מעינים דאדם קדמון
הכוונה, בעת שרצה המאציל ב"ה
להוציא את עולם הנקודים, הוציא השורשים
לפרצופים שיהיו בעולם התיקון, כי חמשה
נקודות שנשברו הם השורש לחמשה
פרצופים שיצאו בעולם התיקון. ונבוא לבאר
ענין שם כינוי נקודה מהו. כתב רבנו
מהרש"ו זלה"ה (בעץ חיים שער המלכים פרק ו')
וז"ל: הנה נתבאר, כי לא היתה השבירה
אלא בכלים, שלא יכלו לקבל האור שלהם.
נמצא שכאשר בא התיקון, עיקרו היה
לבחינת כלים, אבל בענין האורות והעצמות
שלהם, לא נתחדש דבר בהם מחמת
העיבורים ויניקות, רק ענין אחד, והוא,
שכתחלה בהיות הכלים בחינת נקודות
קטנות בלתי פרצוף, לא היו האורות
מוציאין חלקיהם לפועל, ולא היו יכולים
להראות פעולתן וכחם, כי היו נכללין

אוצר החכמה

כל חלק מחבירו, והיו נכנסים בכלים באופן שמחמת הכלים שהיו בהם נפרדו גם האורות ונעשו נקודות (עין כל זה בדברי רבי שלמה הכהן זיע"א בספר יפ"ה שעה על עץ חיים שער שבירת הכלים פרק ה').

והנה תיקון הכלים בנייתם וכלילותם ועלייתם הוא מסוד נקודה לבחינת ראש - און - ופה, היינו לבחינת פרצוף שלם והרי לנו ביאור תואר וכינוי שם "נקודה" שהוא בחינה ומדריגה ללא פנים ידיים ורגליים אלא מדריגה בלא התפשטות כח והתכללות המידות כי חסר ממנה כח שאר הספירות המשלימות אותה הנקודה לבחינת פרצוף. ועל כן אלו הנקודות שיצאו ונכנסו בכלים לא יכלו הכיל כוחם ועוזם ונשברו כי לא יכלו שאת לגודל חולשת הכלים ההם, כי יצאו בבחינת נוקבא שהוא מלכות שהוא בחינת מידת הדין בלא התכללות מדת הרחמים כי יצאו מלכויות דכל מלך והרי הם בבחינת נפש לבד וחסר מהם בחינת רנח"י שהם ט' ספירות ראשונות דכל בחינה, וכמו שכתב רבנו זל"ה בעץ חיים שער דרושי נקודות פרק א' שמפני שלא יצאו המלכים רק בבחינת נפש לבד (שהוא בחינת המלכויות והדין) על כן לא יכלו לקבל אור העליון ונשברו יעו"ש. כי הנה האור הוא בחינת מידת הרחמים, והכלים הם בחינת מידת הדין, וע"כ נשברו כי לא יכלו לקבל האור הגדול ההוא, כי לא נעשה בחינת התכללות כדי שיתמזגו מידת הדין ברחמים, כמו שנעשה בעולם התיקון.

והנה עם שבאו אלו האורות בבחינת "נקודים" לבד, הנה הוא כן לערך התיקון נקראו מלכויות לבד, אמנם היו הם כלולים מאורות רבים כמבואר בעץ חיים שער רפ"ח פרק ב' מכל ריבוי המדריגות

שיש בכל מלך ומלך שהם עד אלף אלפים מדריגות לאין מספר יעו"ש, אלא שכולם באור המלכויות לבד שהם נפש וכו' כי אלו המלכים קדמאין היו הם השורשים לכל המציאות כולו ואין דבר שבמציאות שאין לו שורש ומקור באלו המלכים קדמאין, כי כל מה שעתיד להיות בכל משך זמן דקיום העולמות היה נכלל בהם כי הם השורשים של הכל ולכן יצאו בבחינת מלכויות שבהם לבד שהוא בחינת נקודה שהיא עשיה ומלכות ונפש לבד. כי ענין "מלכות" הוא השורש העיקרי של כל פעולה ומציאות שבכוחה להוציא מן הכח אל הפועל, ובהנזכרים אלו המלכויות, והם השורשים שיצאו קודם בריאת העולמות כולם והיו היסודות לכל מה שיהיה אחר כך.

והנה על שם הוראת יציאתם של אלו האורות וכניסתם לכלים ושם התגלו בכוחם בגילוי השורשים של כל המציאות שעתיד לצאת ולהתגלות מהם נקראו בשם "מלכים" וזהו לשון "וימלך" שכן הוא ענין גילוי מלכותם, שהוא יציאתם מן הכח אל הפועל. ודע שכל מלך ומלך מאלו השבעה מלכים הוא כלול מעשר ספירות וכל אחד מהם כולל בו בחינות שורשי אורות של מדריגת אצילות ושורשי בי"ע ועוד כמה וכמה מערכות הן כללות והן פרטות ועשר ספירות אחרות מלבד הכלל ועשר מעשר עד הפרט האחרון שבהם וכו'.

וכולם מבחינת מלכויות הנקרא נפש וב"ן וכו' לבד ועל כן לא עמד כוחם ונשברו כי לא היו מבוררים וגם כל אותו כליות שהיה בהם לא היה מבורר ומתוקן כראוי והיו חסרים מאור מ"ה החדש העושה אותם בעלי פרצוף שלם וכמובא בדברי קודשו בהמשך דבריו וז"ל: וגם נודע כי

המלכים יצאו בתחילה בבחינת כלים דנפש
לבד שהם המלכות דכל מלך וכל מלכות
כלולה מעשר וכו' אמנם זה הכללות שהיה
בהם עדיין לא היה מבורר ומתוקן כראוי עד
שיצא שם מ"ה החדש המתקן והמבורר
ותיקן השברים ונבנו הפרצופים כראוי. עד
כאן לשונו.

ועכ"פ הנה אלו החמשה נקודות שיצאו
מעניינים דא"ק מבחינת ב"ן הנה הם
בעלי קומה בפני עצמה בכל אחד מהן, וזה
שומר: **וכולן ילאו שלמות רוצה לומר שאלו**
חמשה נקודות שיצאו מעניינים דא"ק וכו'
שהם:

נקודה א - אריך אנפין

נקודה ב - אבא

נקודה ג - אמא

נקודה ד - זעיר אנפין

נקודה ה - נוקבא

יצאו כולן שלימות בכל חלקי הנקודה ההיא
ואפילו נקודה רביעית היא ז"א
דכללות, וכן אפילו נקודה חמישית היא
נוקבא דכללות יצאו כל אחת מהן שלימה
בכל חלקי הנקודה ההיא (וכעין בא להסיר הספק
הנראה מאיזה מקומן מדברי מהר"ו זלה"ה שנראה
מהם שיצאו הנקודה הרביעית היא ז"א בן ו"ק חסר
ג"ר, וכן נוקבא היא נקודה חמישית בת נקודה אחת
שורשית היא כתר וחסר ממנה תשעה חלקי הנקודה
שלה, ובא להורות שאלו הנקודות שיצאו מעניינים
דא"ק הם יצאו שלימות בכל חלקי הנקודה ההיא).

ובא להורות ולבאר לנו שכן היה בכל
נקודה מהם וגם בא לבאר לנו כללות
שמות הפרצופים שהיו כלולים בכל נקודה
ונקודה. וזה שומר: **כל אחת שלימה בכל חלקי**
הנקודה ההיא.

נמצא שאלו העשר ספירות של עולם
הנקודים הנה הם נכללים בחמשה
נקודות ויצאו מן עניינים דא"ק והיו הם
בבחינת כח מלכות ונפש ונוקבא, וחסר
מהם בחינת כח הזכר המתקן הוא מ"ה
החדש העושה אותם פרצוף שלם מתוקן
ומבורר, ועל כן נקראים בשם חמשה נקודות
וכנ"ל למה, והם מבחינת נפש הנקרא ב"ן.

אה"ח 1234567

וזה שומר:

אוצר החכמה

מבחינת ב"ן כי הנה שורשם של אלו
המלכין קדמאין אינם אלא רק
תשעה לבד שהם שבעה בחינות של שבעה
מלכים, ושניים אחרים שהם אחוריים דאבא
ואמא שהם הכל תשעה, ולכן נרמזו בשם
ב"ן בתשעה אותיות שבו שהוא מקורם
ואשר הוא כינוי אל המלכות. ולכן נקראו
גם הם בשם מלכים שהוא על שם מלכות
ומלוכה וכנ"ל, וגם שהם מלכויות של כל
מלך ומלך וכנ"ל ועכ"פ הנה מצינו בשם
ב"ן שהוא שם הוי"ה במילוי ההין תשעה
אותיות ומשם הם נרמזים ונאחזים כזה: יוד
הה וו הה.

וכדברים האלה כתב רבנו זלה"ה (שער
הפסוקים פרשת לך לך סימן י"ד) על
פסוק "ויהי בימי אמרפל" (בראשית י"ד, א)
וז"ל: הנה נודע כי הנה המלכים שמלכו
בארץ אדום ומתו היה עניינם באריך אנפין
ואבא ואמא וזו"ן וכולם הם מבחינת הנקבה

כוללת ה' פרלופים, עתיק וא"א ואו"א וזו"ן. וסדר שצירת הכלים, היה בכל נקודה ונקודה מהם, דכל א' וא' מהם, הג"ר עתיק וא"א ואו"א שבו נתקיימו, וז"ת זו"ן שבו נשברו,

◆ שפת הנהר ◆

עתיק ואריך אנפין ואבא ואמא שהם בחינות כתר וחכמה ובינה שבו היינו שבאותה נקודה נתקיימו, וז' תחתוּת הם חג"ת נהי"מ אשר הם בשמות הפרלופים בחינות זו"ן שבו דאיתו נקודה, נשברו ונפלו כלים פנימי אמצעי וחיצון לבי"ע. כלי פנימי לבריאה שבאותה נקודה, וכלי אמצעי ליצירה שבאותה נקודה, וכלי חיצון בעשיה שבאותה נקודה עצמה, כי יש בכל נקודה כח וכללות כנגד כל המציאות של העולמות שכולם הרי יצאו מן אלו הנקודים. ואלו חמשה נקודות כוללות שיצאו מעיניים דא"ק הרי הם עומדים בעובי, ושכירת הכלים היה בכל חמשה פרלופי זו"ן שבכל אחד מן חמשה נקודות באחורי אבא ואימא וכתר, שבכל אחד מהם נעשה בהם בחינת ביטול לבד. והנה כן נעשה בכל נקודה ונקודה וכעין זה:

באופן, שכל אחת ואחת מן חמשה נקודות כוללות שיצאו מעיניים דא"ק הנה היא כוללת בפני עצמה חמשה פרלופים ואלו הם: עתיק ואריך אנפין ששניהם בחינת כתר. ואבא ואמא הם חכמה ובינה. וזו"ן הם חג"ת נהי"מ. כל זה בכל נקודה ונקודה מחמשה נקודות שהם בחינות עשר ספירות שהם חמשה פרלופים בכל נקודה מן חמשה נקודות שיצאו מעיניים דא"ק.

אח"כ 1234567

וסדר שצירת הכלים, היה בכל נקודה ונקודה מהם, דכל אחד ואחד מהם פשוטו של לשון הכוונה שסדר שכירת הכלים המבואר בדברי הרב זלה"ה שהג"ר נתקיימו והז"ת שהם זו"ן נשברו, הנה הוא נעשה כן בכל נקודה ונקודה מאותם חמשה נקודות שיצאו מעיניים דא"ק, וביאר דבריו הוא בעצמו זיע"א וז"ל: הג"ר שהם בשמות הפרלופים

נקודה א עתיק ואריך	נקודה ב אבא	נקודה ג אמא	נקודה ד ז"א	נקודה ה נוקבא	
עתיק אריך אנפין שניהם כתר אלא שנעשה ביטול באחוריים דנה"י שבו	עתיק אריך אנפין שניהם כתר אלא שנעשה ביטול באחוריים דנה"י שבו	עתיק אריך אנפין שניהם כתר אלא שנעשה ביטול באחוריים דנה"י שבו	עתיק אריך אנפין שניהם כתר אלא שנעשה ביטול באחוריים דנה"י שבו	עתיק אריך אנפין שניהם כתר אלא שנעשה ביטול באחוריים דנה"י שבו	ג"ר נתקיימו
אבא חכמה	אבא חכמה	אבא חכמה	אבא חכמה	אבא חכמה	נתבטל אחורי
אמא בינה	אמא בינה	אמא בינה	אמא בינה	אמא בינה	נתבטל אחורי
זו"ן חג"ת נה"י	זו"ן חג"ת נה"י	זו"ן חג"ת נה"י	זו"ן חג"ת נה"י	זו"ן חג"ת נה"י	זו"ן נשברו

וכל אחד כלולה מעשר, ומכל נקודה מהם נעשה אחד כך פרצוף שלם אחד התיקון. אך היה חילוק ביניהם כי השלישה ראשונות יצאתה כל נקודה מהם שלימה וכלולה מעשרה בחינותיה, והנקודה הרביעית יצאתה חסרה ולא נכללה רק מששה בחינות התחתונים, והארבעה בחינות העליונות שבה לא יצאו ונשארו רבוקות במאצילם שהוא העין דא"ק, והנקודה החמישית יצאתה בחינתה העשירית העליונה שבה וכל תשעה חלקים התחתונים נשארו רבוקים במאצילם.

נמצא אתה למד שאלו העשרה ספירות דאצילות הם נחלקים לחמשה פרצופין, הנה קודם התיקון לא היו נחלקים אלא לחמשה נקודות, ונקודה ראשונה היא נקודת הבתר היא כלולה מעשרה בפני עצמה, וכן נקודת החכמה היא כלולה מעשרה נקודות, וכן נקודת הבינה היא כלולה מעשרה נקודות, ואילו הנקודה הרביעית יצאה חסרה מעשרה נקודות כמו אותם הנ' ראשונות ויצאה שלימה בששה חלקי הנקודה ההיא שהם ששה נקודות חגית נה"י, וכן הנקודה האחרונה היא נקודה חמישית היא מלכות היא יצאה בעלת נקודה אחת העליונה שבה שהיא בחינת הכתר שבו הנקודה, ואילו כל תשעה החלקים התחתונים שהם בחינת שאר הספירות שהם מחכמה עד מלכות התחתונה הנה היא חסרה **מהם נשארו רבוקים במאצילם.**

אהיה 1234567

גם עוד היה שינוי אחד בהם כי להיות שלשה נקודות ראשונות יצאו שלימות כל אחת כלולה מעשרה חלקיה לכן גרם זה תוספת אחד והוא שכל עשרה חלקי הנקודים היו כלולים ונקשרים ומחברים ביחד חיבור גמור, אמנם הנקודה הרביעית אשר ממנה נעשה אחד כך פרצוף ז"א להיות שלא יצאה שלימה וכלולה בכל עשרה חלקיה לכן גרם לו חסרון אחד כי יצאו אותם הששה חלקים התחתונים של הנקודה ההיא נפרדים זה מזה ולא נקשרים. ודע כי השלישה נקודות הראשונות עם שכולם שוים בענין זה שכולם יצאו שלימות בכל חלקי הנקודה ההיא שכל אחת יצאה כלולה מכל עשרה חלקיה עם כל זאת ודאי הם בעצמם יש להם יתרון זה על זה.

הכלל העולה כי העשרה ספירות דאצילות לא היו בתחילה רק חמשה נקודים, ולהיות כי השלישה ראשונות כל אחת ואחת מהם שלימה בכל עשרה חלקיה מקשרים החלקים שבה בחיבור גמור, לכן נקראו כל אחת מהם רק בשם נקודה אחת להורות על טוב חיבורם. אכן הנקודה הרביעית היא ז"א עם שהיא חסרה וגרועה מהם כאמור, להיות כי אותם ששה חלקי הנקודה באו מחולקות, לכן נקראו בשם ששה חלקי

דריש א' מילל בענין השבירה אם הייתה בכללות או בפרטות

וקודם שנלמד המשך ביאור רברי קודשו זיע"א נבוא ללמוד ביאור ובידור סוגיה זו ליקוטי בתר ליקוטי מרברי הקדוש מהרמ"ו זלה"ה, ואחר כך נשוב לביאור דבריו הקדושים (וכי להקל נבוא לחלקם לסימנים).

- א -

בו יתבאר ענין טעשה דשבירת הכלים שהיה בכללות, כמבואר טאיה דדושים מרברי האר"י זיע"א

כתב רבנו זלה"ה בספר מבוא שערים (ש"ב חיב ס"א) שהנה עשרה ספירות דאצילות עם שהם עשרה אינן נחלקין אלא רק לחמשה פרצופין, כי הכתר פרצוף קומת אדם שלם, וכן החכמה פרצוף זכר אחד, וכן הבינה פרצוף נקבה אחת, ומחסד עד יסוד פרצוף זכר אחד, והמלכות פרצוף נקבה אחת, הרי הם חמשה פרצופין, ואלו החמשה הם סוד הרי"ה אחת הכוללת כל העשרה ספירות דאצילות: קרן היידי בכתר, יו"ד עצמה בחכמה, ה"א בבינה, וא"ו הם ששה קצוות מחסד ועד יסוד, ה"א אחרונה מלכות.

אמנם בהצטרף אלו החמשה פרצופין בכללות היה מהם פרצוף אחד לבד, כי כתר חכמה בינה הם ראש האצילות והשבעה התחתונות גוף האצילות. נמצא כי התחברות העשרה ספירות דאצילות יהיו כולם בחינת פרצוף אחד לבד, אמנם דרך פרט נחלקים לחמשה פרצופים כי אריך אנפין בפני עצמו הוא פרצוף אחד, וכן החכמה והבינה והזו"ן כל אחת מהם הוא פרצוף בפני עצמו. **אוצר החכמה**

והענין הוא כי שאר הספירות אמת הוא שכל אחת כלולה מעשר, אמנם אין בה רק כללות לבד ולא היכר חלוק איברים, והמשל בזה הנה זרוע הארם, אף על פי שיש בו ווידוי הראש ווידוי העיניים של כל האיברים, עם כל זאת אין בו ציור איברים ממש של הראש ושל העיניים עם היות שכלול בדרך כללות, אמנם יקרא הזרוע חסד להיות בחינת החסד גוברת בו על כל שאר הכללות. אמנם אלו החמשה פרצופין הנזכרים כל אחד מהם הוא פרצוף גמור בגילוי וחיתוך איברים רמ"ח איברים ושס"ה ידיים, אם כן נמצא כי עשר ספירות הם דאצילות ונחלקים לחמשה פרצופים לבד על אותו הדרך שכתבנו.

אמנם דע כי העשר ספירות דאצילות הנזכרים הנה מתחילה לא היו אלא רק חמשה נקודים לבד

נקודה אחת. והנקודה החמישית של המלכות יען לא יצאתה רק חלק אחד מהעשרה חלקיה נקראת בשם נקודה אחת, עם שאינה רק חלק העשירי מנקודה אחת, באופן כי חמשה נקודים הם לבד ונקראו עשרה נקודים

לפיכך הנוכח ואלו החמשה נקודים מהם נעשו אחד התיקון החמשה פרצופין שהם אריך אנפין אבא ואמא ז"א ונוקבא. ונבוא לערוך ציור הג"ר שיצאו שלימות, ואיך ז"א בן ר"ק ונוקבא בת נקודה אחת מלכות נשברו:

נקודה א אריך אנפין	נקודה ב אבא	נקודה ג אימא	נקודה ד ז"א	נקודה ה מלכות
אריך אנפין ג"ר וזו"ן שלמים	אריך אנפין ג"ר וזו"ן שלמים	אריך אנפין ג"ר וזו"ן שלמים	יצא בן ו"ק ונשברו	יצאת בנקודה אחת ונשברה

אוצר החכמה

- ב -

ענין מה שנעשה בחמשה נקודות קודם התיקון

הנה ב' נקודות האחרונות שהם נקודה רביעית ונקודה חמישית נחלקות לשבעה, והם הם שבעה המלכים הנזכרים בתורה פרשת וישלח פרק ל"ו פ"ס ל"א-ל"ט ובספר דברי הימים א' פרק א' פ"ס מ"ג-נ', וכמוכא באידרא רבא (זוהר פרשת נשא) שמלכו ומתו ונשברו. וענין חלוקתם לשבעה הנזכרים הוא פשוט כי נקודה הרביעית לא יצאתה אלא בששה חלקי הנקודה שלה, ונקודה החמישית יצאה בנקודה אחת העליונה שבה, הרי שתייהן הם שבעה. והנה בתחילה יצאו הכלים, ואחר כך בבוא האורות להיכנס, מתו ונחבטלו בחינתם שם, כי לא יכלו לסבול האורות.

והענין הוא כי אלו השבעה מלכים היה בהם מיתה כאדם הנפטר מהעולם שרוחו תשוב אל האלוקים אשר נתנה, והגוף שאין בו עוד כוח לכלוא את הרוח ולהעמידו כלוא בתוכו מת ושב אל העפר למטה. ולכן גם המלכים שהכלים לא יכלו לסבול את הרוח הוא האור הגדול מתו וירדו אל העפר הוא עולם הבריא, ורוחם עלה אל האלוקים היא אימא עילאה שממנה יצאו האורות והעצמות המתפשט בהם הוא שנמתק, ולכן נקרא מיתה כי כל היורד מגדולתו ונבדל מעולמו ומסדריו למדרגה תחתונה יקרא מיתה, וכנוכח באדרא בפרשת נשא "לא תימא דמיתו אלא כל מאן דנחית מדרגה קדמא דהוי ביה קרי ביה מיתה כמו שכתוב וימת מלך מצרים (שמות ב, כג) "יעו"ש.

וכל זה הוא בשתי נקודות האחרונות שהם זו"ן והם השבעה מלכים הנזכרים. אך מה שאירע בשלשה נקודות הראשונות לא יקרא מיתה אלא ביטול בעלמא יען כי מה שנפל מהם נשאר באצילות עצמו. והענין

הוא כי השלשה ראשונות עיקר הכלים שלהם נשארו קיימים במקומם באצילות עם אורות שלהם ביחד, אך מה שנחבטל ונפל מהם הם בחינת האתוריים שלהם של הכלים בלבד ונשארה בחינת הפנים של הכלים, ולכן יקרה בהם ביטול ופגם אך לא מיתה ממש ושבירה גמורה, כעין שנעשה בנקודה רביעית וחמישית הם זו"ן.

וזה סוד שם "קרע שטן" כי ביטול האתוריים נרמז בשם זה יען כי באתוריים ההם לא היתה נתיצה ושבירה כמו השבעה מלכים רק "קריעה לבד" כי נקרעו האתוריים והוסרו מן הפנים כמו שקורע בגד לשנים ואינו שבירה ונתיצה והריסה גמורה כי נשאר במקומם באצילות ככותל הנקרע לשניים ולא ניתצו אבניה ולא נתפורזו. ועל ידי קריעה זו נמשכו ונתגלו הקליפות שהרא ה"שטן" וזה סוד "קרע שטן" (גם רמז אבא ואמא הם ב' שמות הו"ה ואחיה דידן שהם בגיטטריא זכור והוא בחינת הפנים אך אתוריים הם אתוריים דשני שמות אלו שהם בגיטטריא השכיח כי האצירה נמשכה מהפנים והשכיחה מאתוריים כי שם הקליפות ולכן קרע שטן גם הוא בגיטטריא השכיח).

אמנם גם בשלשה הראשונות אלו יש בהם שינוי בין זה לזה בענין הביטול הנזכר כי ב' נקודות מן השלשה הנזכרים שהם בחינת אבא ואמא נפלו כל האתוריים של הכלים, אך מן הנקודה הראשונה שהיא בחינת אריך אנפין שהוא הכתר לא נפלו רק בחינת אתוריים דנה"י של הכלי שלו בלבד, ולא כל האתוריים שלו כמו באבא ואמא.

נמצא בענין זה שיש שלשה שינויים, והוא כי בשבעה מלכים שהם ב' נקודות דזו"ן נפלו הכלים שלהם לגמרי בבריאיה יצירה עשיה דהיינו הפנים והאתוריים של הכלים, והשני נקודות שלפניהם שהם חכמה ובינה הנה אצלם נתבטל כל האתוריים של

נוקבין, והיו מעמידים חסיד את אבא ואמא קיימים פנים בפנים במוחותיהן. אמנם במוות אלו המלכים חסר בחינת המין באימא ולכן לא נתקיימו המוחין באבא ואמא הגורם להם בחינת פנים בפנים כאמור, ואז אותה הבחינה של החסידים והגבורות של אבא ואמא המגדלת אחוריהם ירדה גם היא למטה וחזרו אבא ואמא אחור באחור.

נמצא כי האחוריים שנפלו מאבא ואמא הם בחינת חסידים וגבורות שהיו בהם אשר השלימו אחוריהם כנוכח וירדו החסידים והגבורות וגם בחינת חצי האחוריים שלהם שגדלו על ידי החסידים והגבורות הנזכרים.

ובענין משיב לעיל שגם בכתר היה בו קצת ביטול הענין הוא כי הלא נודע שכל מציאות מוחין הם באים מלובשים תוך נהיים של הקודם אליו, כי המוחין ד"א הם באים מלובשים תוך נהיים דאמא בסוד "כונן שמים" (משלי ג, יט) הוא ד"א "כתבונה" (שם) היא הבינה, והנה גם המוחין דאבא ואמא הנמשכים להם מן הכתר כאמור גם הם צריכים שיכואו מלובשים תוך נהיים של הכתר בבחינת החיצוניות דחיצוניות שבהם כמו שהוא בנהיים דאמא לד"א. והנה כיון שאלו החסידים והגבורות של אבא ואמא נפלו, ודאי שגם מלבושם שהוא החיצוניות נהיים דכתר גם הוא ירד עמהם ונתבטל, והרי זה הוא גם כן פגם בנקודת הכתר, האמנם להיות שכבר נכנסו באבא ואמא ואינם נחשבים עוד מבחינת הכתר, לכן לפעמים נכנה הכל בבחינת ביטול האחוריים דאבא ואמא ולא נזכיר ביטול בכתר לסיבה הנזכרת, אמנם האמת היא שגם בכתר היה בו ביטול וזכור זה.

- ד -

סוד ענין עליית מין ביותר ביאור ועוד כמה מפתחות ודע עוד שהנה קודם התיקון כל בחינת העשרה הנזכרים שהם סוד חמשה נקודין כאמור היו נקראים בשם עולם הנקודים ולא בשם עולם האצילות, אך אחר התיקון שהיה להם הביטול והשבירה שאז נתקנו ועלו ונעשו בחינת חמשה פרצופין שלמים או אין נקראים בשם עולם הנקודים אלא בשם עולם האצילות (אמנם מה שזכר בדברי רבי יע"א כמה פעמים בשם עשרה ספירות של עולם האצילות או כשיים אחרים דע שהוא על שם מה שנקראו אחר התיקון).

והרי נתבאר לנו היטב ענין מיתת השבעה מלכים שהם זרין נתבאר ד"א ר' קצוות שלו לכר, וחלק א'

הכלים ולא נשברו, אלא נשארו בעולם האצילות. ובנקודה ראשונה היא כתר הנה בה לא נתבטל רק בחינת האחוריים דנה"י של הכלי שלו ולא כל האחוריים, והרי לנו מכללות אלו הדברים שענין שבירת המלכים היה בכללות שהם ב"א ובנוקבא המוללים שהם נקודת כ' ונקודה ה' מתוך החמשה נקודות כוללות של עולם הנקודים.

אוצר החכמה

- ג -

בו יתבאר ענין נפילת אחוריים דאבא ואמא וענין מין החסידים וגבורות

גם דע עוד כי שבירת השבעה מלכים ומיתתן היא היתה סיבת נפילת אחוריים דאבא ואמא כי על ידי כן נתבטלו מין שלהם, והענין הוא כי הנה החסידים והגבורות הניתיים בזכר ובנקבה הם הם המצייירים ובוניים ומשלימים חסרון חצי כותל האחוריים של הזכר והנקבה שנחסר על ידי הנסירה, והם חמשה חסידים לצורך הזכר וחמשה גבורות לצורך הנקבה, ועל ידי כן גורמים חזרת הזכר והנקבה פנים בפנים, ולכן אלו החסידים והגבורות פעם נקראו בחינת אחור באחור יען הם משלימים האחוריים, ופעם יקראו פנים בפנים יען כי על ידי השלמתם שמשלימין חסרון האחוריים נמשך מזה חזרתם פנים בפנים, האמנם עיקרם הוא בחינת האחוריים בהיותם אחור באחור כי אין אחוריים נגמרים אלא מהם ממש.

והנה, טרם יציאת המלכים הנזכרים שהם זרין היו אבא ואמא אפין באפין, ונשלמו אחוריהם על ידי המוחין שהיו בהם, והנה אז נמשכו בהם החסידים והגבורות שנמשכו בהם מדיווג הכתר מינה וביה והמשיך מוחין להם ואז חזרו והיו אבא ואמא פנים בפנים, כי בפעם הראשונה חזרו אבא ואמא פנים בפנים שלא על ידי התחתונים מהם ובלי העלאת מין להם מלמטה כי עדיין לא היו זרין כדי שיעלו להם מין ואדם אין כדי שיעלה הוא המין. ואחר שחזרו אבא ואמא פנים בפנים אזי נודדונו אבא ואמא יחד ואז הולידה אמא את השבעה מלכים הנזכרים שהיו כלולים בה דמיון העובר במעי אימו, וכל זה בפעם הראשונה שחזרו אבא ואמא פנים בפנים בלי העלאת מין.

אמנם אחר הפעם הראשונה הזו אי אפשר להיות דיווג פנים בפנים אלא רק על ידי העלאת מין ולכן אם כאשר יצאו השבעה מלכים ולא היו נשברים והיו קיימים ולא היו מחים והיו מעלין תמיד מין באמא כי הם בניה, והבנים הם הם המעלין תמיד את המין

מנוקבא לבר. וענין ביטול כל האחריות דאבא ואמא, ונה"י של הכתר גם נתבאר לנו ענין הגדלת ז"ין אחר התיקון להשלים שאר האורות שנחסרו מהם ולא יצאו מתחילה. וידוע שאלו האורות אינם יוצאים בין שלו ובין של נוקבא אלא מלוכשים וטף האחריות הנזכרים כי אינם יכולים לקבל האורות שלהם בכלים שיש להם אלא על ידי הפסק מסך האחריות הנזכר ואלו האחריות להיותם מאבא ואמא יכולים לקבל אורות דו"א יען כי הם אורות לתחתון מהם ויכולים לסבול אורות אלו אך הד"א עצמו אין כליו יכולים לקבל אורותיו כי אם על ידי אחריות אלו, ואזי לא יחזרו כלים שלו להישבר כאשר היה בתחילה כי על ידי זה המסך הנעשה מאחריות דאבא ואמא נעשה כעין מינוט האור כדי שיוכלו הכלים לסבול ולא ישברו.

ומענין זה נבוא ללמוד סוד העלאת מ"ן. הנה זהו הסוד הנסתר של העלאת מ"ן שמעלין ז"ין למעלה באבא ואמא, שהוא ד"א באבא ונוקבא באמא. הבידורין שנברדו לגמרי מאותם הכלים של האחריות שכבר נשלמו ונשארו למעלה ונחקנים אבא ואמא מעט מעט, וגם אנחנו התחתונים בני הזו"ן מעלים מיין נוקבין והם בחינת הכלים של ז"ין שידרו במקום המיתה למטה בבי"ע שכל זה נעשה על ידינו, אך הבידורים דאחריות דאבא ואמא נשארו באצילות ואין מי שיכבדם אלא ז"ין, והם הם המעלין אותם בסוד מ"ן, וכפי גודל הבידור שנתברר ניתוסף כת למעלה ויורד שפע מלמעלה על ידי זיווג העליונים להשפיע בתחתונים, ושפע זה הוא נקרא בשם מ"ן דבורין, ועל ידי השפע היורד מוסיף כת בתחתונים ללקוט ולברר, וכאשר יגמרו הבידורים לעלות ולהיתקן אזי יבא המשיח בבי"א ואזי כתיב "כלע המוות לנצח" (ישעיהו סה, ה) הם סוד המיתה של אלו המלכים.

ידע שזו פרשיה קטנה שכתורה שכל גופיה כמעט כלולים בה, כי בענין הקדמה זו של ז"מ ועלית מ"ן הם כוללים כמעט כל החכמה הזו והם תלויים זה בזה, כי האחריות דאבא ואמא שהם לבושי המוחין הם הם בעצם באמת ענין המיין נוקבין וזה תיקונם ובידורם

ונבטל זה.

אוצר החכמה

- ה -

בו יתבאר שמעשה השבירה היה בפרטות

אחרי הודיע אלוקים אותנו את כל זאת ונמצנו למדים שענין שבירת מלכי עולם הנקודים היה בכללות הזו"ן של עולם הנקודים שהם בנקודה הדי' שיצאה

בעלת ששה נקודות לבר וחסרים ממנה עוד ר' מדרגות להשלים קומתה לעשר, וכן בנקודה חמישית היא מלכות נוקבא שיצאה בנקודה אחת היא כתר של עשרה נקודות שלה, ונשארו עוד תשעה נקודות פרטיות של נקודה חמישית של עולם הנקודים המשלימים אותה לעשרה, והיא יצאת בעלת נקודה אחת, והתשעה הנזכרים באים לה בסוד תוספת. וכל זה הם בנקודה רביעית ונקודה חמישית, אכן לא כן היה בג"ר כי הג"ר שהם נקודה ראשונה כתר ונקודה שניה חכמה ונקודה שלישית בינה יצאו שלימות ומקושרות ולא ארע בהם שבירה במדרגות הפנים שלהם ועם שהיה בהם בחינת ביטול בבחינת אחריות שלהם ונשארו באצילות במקום שהיו הזו"ן קודם שנשברו מליהם ונפלו לבי"ע, וכמבואר כל זה לעיל, ועתה נבוא הראותין דרוש אחר הנראה כסותר אלו הידיעות, כי בו יתבאר ששבירת המלכים היה גם בפרטות.

כתב מורינו הרב זלה"ה בספר מבוא שערים שער ב' חלק ג' פרק ר' וז"ל: אחר שנחבאר בפרקים שעברו, ענין השבעה מלכים הנזכר, נבאר עתה עוד, כי זה המקרה שקרה אל שבעה מלכים האלו, של כללות עולם הנקודים, גם קרא בפרטות. והוא כמו שכתבנו בשער ג' ח"א פ"ח, וחלק ב' פ"א, ענין ה"י ספירות שהם מקוריות ושורשים אל כל האצילות, שהם ה"י ספירות דארין אנפין עם עתיק יומין. המתחלקים: כח"ב באריך, וחגית דו"א, ונה"י בנקבא. ולכן שלשה פעמים היה ענין ביטול שבעת מלכים: א' באריך, ב' דו"א, ג' בנקבא. וכן הם באבא ואמא, אלא שהם נכללים תחת אריך, כי הלא הם מלבישים אותו על ב' זרועותיו וזהו שלו ומסוסים באור הדיקנא שבו, ועל כן לא נזכרו בפרטות אלא ג' מדרגות הנזכרות. ונמצא ששבירת המלכים היה בחמשה פרצופים שהם נקודות הג"ל.

והענין, הוא כי כאשר יצא בתחילה בחינת האריך אנפין קודם התיקון, הנה הג"ר שבו יצאו יתר מתוקנות קצת, להיותם שלשה ראשונות חשובות כאחד, על דרך הנזכר לעיל בחלק א' פ"א, ויטולים לקבל האור שלהם. אכן בצאת השבעה תחתונות שבאריך, מן הבינה שבו, שהיא אם הבנים, לא יכלו לקבל האור שלהם, ונתבטלו. וזהו ענין השבעה מלכים שמלכו בארץ אדום, היא הבינה דאריך אנפין, ונקרא ארץ אדום, דדינין מינה מתעדין, כנודע בכל בחינת בינה בכל מקום שהוא. וכן אחר כך בצאת דו"א כלול מ"י ספירות, הנה הג"ר שבו יכלו לסבול האור, ולא נשברו, וכאשר יצאו מן הבינה שבו, השבעה תחתונות שלו, לא יכלו לקבל האור שלהם, ונשברו ומתו, והרי הם ז' מלכים שניים מו"א. וכן אחר כך בצאת נוקבא דו"א, יצאו הג"ר, וכאשר באו לצאת השבעה תחתונות שבה

הם, כי גם באבא ואמא ישנם. אמנם להיות שאבא ואמא אתכלילן במולא רדיקנא דאריך, אשר חופפת ומכסה אותם וטמדין בגוה, אשר לסיבה זו לא נזכר אבא ואמא באדרא ראשונה דנשא, ובכלל אריך אנפין הם, כי לכן אין בהם פרצוף בשיעור קומה עד סוף האריך, יען אינם רק חכמה ובינה של ה' ספירות שורשיות ומקוריות, ואינם נמשכים עד הסוף, וכיון שהם נכללים באריך אנפין, לא הזכרנום. וגם באדרא לא נזכר רק ג' מיני מלכים הנזכרים, אמנם ודאי שהמשה בחינות מלכים הם, בחמשה פרצופין, אחר כל שלשה ראשונות שבכל פרצוף ופרצוף.

ונמצא כי מלבד מה שביארנו בשער הזה בענין הדי מלכים דרך כללות ב"י ספירות השורשיות, הנה גם בכל פרצוף ופרצוף מאלו החמשה פרצופים, אחר כל שלשה ספירות הראשונות מהפרצוף ההוא, היה בו ענין הדי מלכים, עד כאן לשונו ולה"ה.

והנה דברי מהר"י וזה"ה ברור מללו שהם חמשה פעמים שבירת המלכים בדי"ם שבכל פרצוף וגי' נתקיימו כזה:

א	ב	ג	ד	ה
אריך אנפין	אבא	אמא	ז"א	נוקבא
אריך אנפין	אריך אנפין	אריך אנפין	אריך אנפין	אריך אנפין
אבא	אבא	אבא	אבא	אבא
אמא	אמא	אמא	אמא	אמא
זו"ן	זו"ן	זו"ן	זו"ן	זו"ן
הם ז' מלכים	הם ז' מלכים	הם ז' מלכים	הם ז' מלכים	הם ז' מלכים
דאריך	דאבא	דאמא	דז"א	דנוקבא

שנתקנה נוקבא דז"א, נאמר שם באדרא יואלה המלכים". הענין הוא, כי הדינין התקייפין יצאו תכף אחר חכמה ובינה, בין שבאריך אנפין בין אחר חכמה ובינה שבז"א, בין אחר חכמה ובינה שבנוקבא של ז"א. ולפיכך לא נזכר באדרא ואלה המלכים בנוקבא דז"א, רק אחר חכמה ובינה שבה, וסמנה חקיש לשאר, כי אעפ"י שנוסרו מלכים אלו בתחילה, היינו לוטר שאחר שנאצלו חכמה ובינה בשלשה אלו, יוצאים מיד מלכים אלו, שהם דינים תקיפין, עד שהוצרך המאציל העליון, לתקן המוחות שבכולם, על ידי תיקוני רישא ותיקוני דיקנא, ולעשותם כעין דבר נוקבא, כדי שיצאו אח"כ דבר ונוקבא כחודא, בג' אלו.

וסיבת יציאת דינין אלו תכף בתגלות בינה היה, להיות כי מינה דינין מתעדין כנודע, ונתעוררו הדינין

מן הבינה שבה, לא יכלו לסבול האור, ומתו. והרי הם די מלכים שלישיים, מנוקבא דז"א, וכולם מלכו בארץ אדום, היא הבינה שבכל אחד מהם. וזהו ענין שנוכר בי פעמים דרוש אלו המלכים באדרת נשא, כנגד ג' פעמים שנתהווה מציאותם.

גם לכן נזכר בי פעמים בתורה, ענין יואלה המלכים, אחר בפרשת וישלח (בראשית לו, לא) והם המלכים דז"א כנודע כי התורה היא בחינת ז"א. והשני בדברי הימים (א א, מ), והם המלכים דנוקבא דז"א, כי כתובים הם בנוקבא כנודע. אמנם המלכים של אריך אנפין, לא נזכר כלל בתורה אלא ברמז, כי גבה סמנה, כי התורה היא בז"א, וכמ"ש באדרא דף ק"ל ע"א ישמיה דעתיקא סתים מכלא, ולא אחפרש באורייתא בר פן אחר הדי.

ודע, כי אף על פי שביארנו שהם ג' מיני מלכים, [הערת המחבר: והיינו מלכים דאריך אנפין אשר לא נזכרו בתורה שבידינו אלא ברמז בלבד, ומלכים דז"א המובאים בפרשת וישלח, ומלכים דנוקבא הנזכרים בספר "דברי הימים" וכנ"ל] הנה ה' פעמים

וכן הוא מפורש בדברי מהר"י וזה"ה בשער הפסוקים פרשת "לך לך" סימן י"ד על פסוק ייחי בימי אמרפל מלך שנערי (בראשית יד, א) וכך כתב שם: הנה נודע, כי הנה המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו, היה ענינם, בא"א, ואז"א, וזו"ן. וכולם הם מבחינת הנקבה, הנקרא מלכות [הערת המחבר: הכוונה שיצאו מבחינת נפש ובין והם המלכויות של כל מלך בבחינת יואלה המלכים וכו', ויחבאר לקמן בסיד] ולכן נקראים מלכים, על שמה. עד כאן לשונו יעדין שם המשך דביק, והוא כמ"ש במדריש דף ל"ט פרק ר' ובע"פ שער ט' פרק ר'.

והנה עוד כדרך זה הוא מובא בסוף שער מאמרי רשביי זיע"א, וזה לשון קודשו שם: הנה קודם שנתקן א"א, נאמר באדרא רבא יואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, וכן קודם שנתקן ז"א. גם קודם

התקופין האלו לצאת ממנה, ולא נתקיימו בסטרא דנוקבא עד דנפקו דכורא ונוקבא כחדא, ומנהון אתבסמו בסטרא דקדושה, ומנהון לא אתבסמו, ואתקיימו בסטרא, והנה בפרטות המלכים שבא"א, איך נתבטלו ומתו זה עמוק עמוק מי ימצאו ונעלם מאד, ולא נזכר בתורה כלל. אלא שמהתחנות נשיג לעליונים, אמנם פרטות המלכים שמלכו בז"א, ופרטות המלכים שמלכו בנוקבא, שנים אלו נזכרו בתורה ובדברי הימים עד כאן לשונו ע"ש.

והרי לנו מהנ"ל ששבירת המלכים היה בפרטות ושכן הוא דעת מורינו הארז"ל ואם כן צריך להבין הלא מדרושים המובאים בספר עץ חיים ועוד באיזה מקומן וכנ"ל הוא נראה ששבירת המלכים היה בכללות שהם בנקודה רביעית ובנקודה חמישית מן אותם חמשה נקודות שיצאו מעינים דא"ק והם נראים דרושים הסותרים זה את זה, והנה בביאור זו הפוגיה וישוב המאמרים הנראים בסותרים זה את זה הם דברי הרב שר שלום זלה"ה בהקדמת רחובות הגור, והעלה והעמיד שמעשה דשבירת הכלים היה בפרטות לבד, ומה שנראה להיפך הוא אינו סותר בעצם, אלא שבתחילה לא היה רבנו האר"י זלה"ה מבאר למהרח"ו זלה"ה אמיתות הענין אלא דורש לו מעשה הענין בכללות, ואחר שהבין והתישב הענין בליכוד אז גילה לו אמיתות הענין שלא היה שבירת המלכים אלא בפרטות לבד שהם בזו"ן דכל נקודה מאותם חמשה נקודות שיצאו מעין דא"ק וכדברי ספר "מבוא שערים" וכספר ארבע מאות שקל כסף וכדברי שער הפסוקים הנז"ל ועוד.

וז"ל רבנו הרש"ש זיע"א בריש הקדמתו: "הנה ידוע ופשוט וברור הדבר כי זה בתחילת לימודו עם האר"י זלה"ה שעדיין לא נתישב הענין בלבו והוא מחמת שהבין שמקרה המלכים ההוא היה בכללות וגם בפרטות ולכן יצא לו קושיא אבל האמת הוא כי לא היה בכללות רק בפרטות לבד ואז אין קושיא עכ"ל. וכמובא עוד בדברי קודשו בהנהגותיו היקרות על עץ חיים שער שבירת הכלים פרק ו' הנהגה א' וז"ל: דע כי מהרח"ו ז"ל חזר בו בספר מבוא שערים בשער ב' חלק ג' פרק ו', וכתב שם שגם ה"ב נקודות התחתונות שהם כללות זו"ן גם הם יצאו הג"ר של כל אחד ואחד ונתקיימו והיו תחתונות של כל אחד נשברו באופן שכל החמש פרצופים שרים בזה, וההפרש היה בין הזו"ן דכל פרצוף לג"ר של אותו הפרצוף כי הג"ר דכל פרצוף שהם בחינת עתיק ואריך אנפין ואבא ואמא יצאו כל אחד ב"ו ספירות אבל הזו"ן של אותו פרצוף יצאו חמרים מג"ר דזו"ק כי זה אמיתות הענין עד כאן לשונו הצריך לנו כעת.

והנה ביאור הענין בהרחבה יותר הוא שהנה, מה שכתב הרב ז"ל שהשלשה נקודות הכוללות שהם נקודה ראשונה היא אריך אנפין ונקודה שניה אבא ונקודה שלישית אמא מן החמשה נקודות הכוללות דבין כל נקודה יצאה שלימה מעשרה ספירות הנה זה בפרטות בכל נקודה מן חמשה נקודות הכוללות מן חמשה נקודות שיצאו מעינים דא"ק, כי כל נקודה מן חמשה נקודות כוללות שיצאו מעינים דא"ק יש בה כללות עשר נקודות, וג"ר שבכל נקודה נתקיימו, וז"ת וז"ן שבו נשברו, בענין שאלו העשרה ספירות שבכל נקודה הם כוללים עתיק ואריך ואבא ואמא וזו"ן אלא שבעולם הנקודים עדיין לא היו בחינת פרצופים ממש בסוד התיקון וכל בחינת פרצוף מהם הוא לא שלם בעשרה ספירות דהיינו נקודה ראשונה הכללית דבין שהיא ספירת הכתר יש בה עשר ספירות של בחינת עתיק ועשרה ספירות של בחינת אריך, וכן נקודה ה"ב הכללית דבין יש בה עשרה ספירות של בחינת פרצוף אבא, וכן נקודה ה"ג הכללית דבין יש בה עשרה ספירות של בחינת פרצוף אמא, וכן הענין בשני נקודות התחתונות דבין שהם ז"א ונוקבא.

ואם כן מה שכתב הרב ז"ל שהג"ר יכלו לסבול האור ונתקיימו ורק הכלים דאחוריים דאבא ואמא שהם חכמה ובינה נפלו לאצילות, ואחוריים דנה"י דאריך אנפין שהוא הכתר גם כן נפלו באצילות עצמו, וכנזכר בעץ חיים ובספר מברא שערם המובא לעיל, הנה זה מדבר בפרטות על נקודה הראשונה והשניה והשלישית והרביעית והחמישית שהם אותם חמשה נקודות הכוללות דבין הנזכר כי בפרטות של כל נקודה יש בה עשרה ספירות דבחינת עתיק ועשרה ספירות דבחינת אריך ועשרה ספירות דבחינת אבא ואמא וכן בבחינת זו"ן ועל העשרה ספירות דבחינת עתיק אשר בנקודה הזאת אנו אומרים שהג"ר שהם כח"ב נתקיימו (שהם כח"ב הם ג"ר דעתיק) אשר בנקודה זו הראשונה הכוללת, ורק אחוריים של הכלים בשני ספירות חכמה ובינה שהם בחינת אבא ואמא דעתיק נפלו באצילות, ואחוריים דנה"י דספירת הכתר דעתיק (שהוא בחינת אריך אנפין דעתיק) נפלו לאצילות, וז"ת דעשרה ספירות דעתיק שהם בחינת זו"ן דעתיק נפלו לכריאה ונשברו.

והבן והקש בכל השאר שנעשה כן בכל נקודה ונקודה מחמשה נקודות של נקודה ראשונה היא עתיק כי יש בה חמשה נקודות בפרטות. וכמו שנעשה בעתיק שהיא הנקודה הראשונה מן החמשה נקודות והיא א"כ הראשונה שכראשונה, כן נעשה בעשרה ספירות דאריך אנפין אשר בנקודה הראשונה הכוללת הזאת על דרך זה ממש וכן היה הענין בעשרה ספירות של אבא אשר

אריך אנפין, ועשרה ספירות דבחינת פרצוף אבא ואמא, ועשרה ספירות דבחינת פרצופי הו"ן, והוא מדבר בפרטות בכל עשרה ספירות ועשרה ספירות דבחינות הנזכרות אשר בנקודה הכללית ההיא שיצאה מעיניים דא"ק הן נקודה ראשונה והן שניה והן שלישית והן רביעית והן חמישית.

ובענין זה וכתורה הזאת כתב מורינו הרב שר שלום ולה"ה בהנהגותיו על עץ חיים שער שבירת הכלים פרק ד' אות א וז"ל (בדילוג מעט): מה שכתב הרב ענין וסדר שבירת הכלים הוא בכללות, אמנם עתה (ובי פרקים אלו הם פיר' ו' ופ' ד' טשט' הנזכר) הודיענו שכל אותו ענין וסדר שבירת הכלים הנזכר בפרקים שעברו שהכלים ירדו לבי"ע ואחורי נה"י דכתר ואחוריים דאבא ואמא שנשארו באצילות כל זה בפרטות בכל אחד מהששה פרצופים עתיק יומין ואריך אנפין ואבא ואמא וז"א ונוקבא. שאחורי נה"י דכתר ואחוריים דאבא ואמא דכל אחד מהם נשארו באצילות והכלים דז' תחתונות דכל אחד מהם נפלו לבי"ע עד כאן לשוננו.

עוד כותב שם וז"ל: ואפילו זרין דכללות יצאו כל אחד בי' ספירות שלימות, והג"ר דכל אחד נתקיימו, והו' תחתונות דכל אחד נפלו לבי"ע, וכמו שכתב הרב מהר"ח ז"ל בספר מבוא שערים, שכן הייתה קבלתו מהרב ז"ל, שהמלכים הנזכר בפרשת וישלח, עם אחוריים דאבא ואמא, ואחורי נה"י דכתר, הכל הוא מדבר בז"א דכללות, והנזכר בדברי הימים, הם דנוקבא דכללות, אבל המלכים הנזכר בפרצופים הנבוכים מזרין, לא נזכרו בתורה, כי נבחו מהתורה, שהיא הו"א, עד כאן תמצית דבריו ודי בזה כי כן אמיתות הענין יעריש.

והנה אחר שנכתב כל הנזכר נבוא לערוך לשון מהר"ח ולה"ה וממנו נמצא ביאור וקושיא והוא בספר "ארבע מאות שקל כסף" בדרוש בקיצור של אדם קדמון וז"ל: הרי שבין בכללות, בין בפרטות קרה להם מקרה אחד, כי בכללות הנזכר ר' נקודות דבין, אשר בחינתם אינו אלא שני נקודות לבד, הנה כולם נשברו, ואם בפרטות, הנה שבעה תחתונות של כל א' מן הג"ר גם כן נשברו. אמנם יש הפרש אחד ביניהם, והוא, כי שלשה נקודות ראשונות, כל נקודה מהם יצאו בבחינת עשרה נקודות, אלא שהג"ר שבכל עשר ועשר הנזכר נשארו שלימות, ושבעה תחתונות שבכל עשר ועשר נשברו.

אמנם שני נקודות תחתונות, שהם כוללים שבעה תחתונות דבין מנזכר, לא יצאו כל אחד

בנקודה זו הראשונה, וכן היה הענין בעשר ספירות דאמא שבנקודה זו הראשונה, וכן הוא בז"א וכן בנוקבא אשר בזו הנקודה הראשונה הכללית הזאת, באופן שנעשה ששה שבירות בזרין של חמשה פרצופים של נקודה הראשונה היא עתיק שיצאה מעיניים דא"ק ונפלו כליהם לבי"ע, וכח"כ של כל אחד מהם הם ג"ר שנתיקמו עם שנעשה בהם ביטול באחוריים דאבא ואמא ונה"י דכתר, כל זה בנקודה ראשונה היא עתיק.

וכן נעשה בנקודה שאחר עתיק שהוא **אריך אנפין** אלא שאין אנו מונים אותם לשני נקודות בפרטות אלא הם נכללים אצלנו בשם נקודה אחת שהיא כתר של עולם הנקודים, אמנם בפרטות היה ענין הנזכר הן בעתיק והן באריך אלא שכללותם הם נקודה אחת.

וכן נעשה בנקודה השניה הכללית דבין שהיא סוד **למל**, שגם כן יש בה עשרה ספירות דבחינת עתיק דאבא, ועשרה ספירות דבחינת אריך אנפין דאבא, ועשרה ספירות דאבא ואמא דאבא, ועשרה ספירות דבחינת זרין דאבא, ושבירת המלכים היה בכל אחד מחמשה פרצופי הנזכרים דאבא, ג"ר נתקיימו וזרין נשברו, על דרך שנזכר בנקודה ראשונה.

וכן היה הענין בנקודה השלישית היא **למל** הכוללת היא אמא דכללות דבין, שגם היא היה בה עשרה ספירות דעתיק ואריך אנפין דאמא ועשרה ספירות דאבא דאימא ואימא דאמא ועשרה ספירות דבחינת זרין דאמא וזרין של כל אחד מהם נשברו וג"ר הם כח"כ נתקיימו. **אוצר החכמה**

וכן נעשה בנקודה רביעית היא ז"ל הכולל שיש בו חמשה פרצופים וכל אחד יש בו עשרה ספירות, וג"ר דכל אחד נתקיימו, וזרין נשברו.

וכן נעשה בנקודה חמישית היא **טקבל** הכוללת שיש בה חמשה פרצופים וכל אחד מהם יש בו עשרה ספירות וג"ר נתקיימו וזרין נשברו.

והנה דבר זה הוא מוכרח מצידוף דברי רבנו ולה"ה יען שכתב בתחילה בכמה מקומות שבג"ר היה ביטול באחוריים דאבא ואמא ובאחוריים דנה"י דכתר, ואם לא היה בפרטות של כל נקודה ונקודה איך יתקיים דבר זה שכתב שגם בכתר נפלו שבעה תחתונות ונשברו, וכן שנפלו שבעה תחתונות בחכמה וכן בבנה. ועל כן מוכרח שהוא מדבר בפרטות הזה שבכל נקודה מחמש נקודות הכוללות דבין שיש בה עשרה ספירות דבחינת פרצוף עתיק, ועשרה ספירות דבחינת פרצוף

הענין עד כאן לשון רבינו הרש"ש ולה"ה הובא דבריו לעיל.

ובענין היכן נשארים שאריתם של ז"א ושל נוקבא עיין משי"כ בעץ חיים שעזר י"א פרק ה' ובהגהות השמ"ש שם, ועיין משי"כ אגן בעניוחין בדרוש ל"ט מספר מ"ג סימן ו' ותמצא נחת רוח בעז"ת (הנה הודפס בסוף ספר זה יע"ש).

והנה עתה מובן וברור כל לשונות וצירופי דברי הרב שר שלום ולה"ה בזו ההקדמה, שכל כוונתו להסיר הספק וליישב השמועות בענין היכן היה שבירת הכלים, שלא היו אלא בפרטות, ואם כן זהו פירוש דבריו (עם שכבר נתבאר מעט לעיל אמנם בכאן הנה נתבאר ביותר בפנים מסבירות וכו', כדי לזכות הלומד המתחיל, ומעתה אל יתמה הלומד מדוע אני חוזר בכל פעם וכו') :

ידוע למשיגים אמיתות דברי הרב האר"י ולה"ה ולבקיאים בדברי תורתו אמיתות ענין שבירת הכלים היכן היה שהוא בפרטות לבר ולא בכללות כנראה מפשטות הלשון באיזה מקומן, כי ה' נקודות ילאו מעיניים דא"ק מבחינת ז"ן, וכולן ילאו שלימות, כל אחת שלימה בכל חלקי הנקודה הסיא. באופן שכל אחת ואחת כוללת חמש פרטופים, עמיק ואריך אנפין ואבא ואמא חו"ן היינו שבכל נקודה מחמשה נקודות שיצאו מעיניים דא"ק היא כוללת בעצמה חמש נקודות שהם בחינת חמשה פרצופין אריך אנפין, אבא ואמא, ז"א ונוקבא.

וסדר שניית הכלים, היה בכל נקודה ונקודה מהם, דכל אחד ואחד מהם, הג"ר עמיק ואריך אנפין ואבא ואמא שני נתקיימו, ח"ט וז"ן שני נשברו באופן שבכל נקודה מאלו חמשה נקודות יש בה בכל אחת מהם ג"ר הם אריך ואבא ואמא נתקיימו וזו"ן הם ז"ת נשברו כזה :

בבחינת עשר ספירות, כמו השלשה נקודות ראשונות, אמנם הנקודה הרביעי שהוא ז"א דב"ן, נשארו ג"ר שבו, וכן העשירית שבו נשארת בנקודה השלישית דב"ן שהיא בחינת אימא דכללות דב"ן, והיא שורש הבנים, ומנקודה החמישית שהוא נוקבא דב"ן, נשארו כל התשעה אחרונות שבה למעלה בדרך ז"א, ולא יצא רק כתר שבה לבר.

ובזה תבין, איך הם שבעה, והם ב' נקודות לבר, נמצא כי כל נקודות הראשונות דכללות דב"ן, ובין בשתי נקודות אחרונות דכללות דב"ן, בכלום היתה שבירה שווה, שלא נשברו רק השבעה לבר, אמנם יש הפרש, בשלשה נקודות הראשונות, יצאו גם ג"ר שבכל נקודה ונקודה ולא נשברו. אך בשתי נקודות התחתונות שהם כללות הז', לא יצאו הג"ר שבכל נקודה מהם כלל ועיקר. ודע כי על דרך שאמרנו בכללות דב"ן, כי השני נקודות התחתונות שבה, שהם כללות הז' מלכים, לא יצאו הג"ר של הז' מלכים עצמן בפרטות, ונשארו בביתם שלהם שבאותה נקודה עצמה.

אוצר החכמה

אה"ת 1234567

ואל תתמה, איך יצאו התחתונות אחד שבירת העליונות, וגם איך כל ג"ר שבכל נקודה של חמש נקודות לא נשברו, והשבעה התחתונות שבנקודות ראשונות נשברו. והתשובה, כי בכל נקודה ונקודה, יש מין אור אחד השווה לערך הנקודה ההיא, ואז אור ההוא שלהם. הג"ר יכלו לקבלו, ושבעה התחתונות שבו לא יכלו. וכן על דרך זה כל נקודה ונקודה מהחמשה אירע כך עד כאן לשונו יע"ש.

והנה מזה הדרוש אנו מוצאים שהיה השבירה בין בכללות ובין בפרטות והוא פלא ולקמן יתבאר אמיתות הענין והנה המשך דברי קודשו הנז"ל הוא נמצא כולו ממש בעץ חיים שעזר ט' פרק ו' ושם כתב עליו רבינו הרש"ש ולה"ה בהגהותיו היקרות וז"ל: ודע כי מהרח"ו ז"ל חזר בו בספר מבוא שערים בשער כי חלק ג' פרק ו' וכתב שם שגם הב' נקודות התחתונות שהם כללות זרין גם הם יצאו הג"ר של כל א' וא' מהם ונתקיימו והיות של כל א' נשברו באופן שכל החמש פרצופים שרים בזה וההפרש היה בין הזו"ן דכל פרצוף לג"ר של אותו הפרצוף כי הג"ר דכל פרצוף שהם בחינת עמיק ואריך אנפין ואבא ואמא יצאו כל אחד ב" ספירות אבל הזו"ן של אותו פרצוף יצאו חסדים מג"ר הוא ז"א שיצא חסד ג"ר ונוקבא חסדה מט' ספירות הבאים לה אח"כ בסוד תוספת ויצאה בעלת נקודה אחת שורשית ודו"ק כי זה אמיתות

א	ב	ג	ד	ה	
אריך אנפין- כתר אבא-חכמה אמא-בינה	אריך אנפין- כתר אבא-חכמה אמא-בינה	אריך אנפין- כתר אבא-חכמה אמא-בינה	אריך אנפין- כתר אבא-חכמה אמא-בינה	אריך אנפין- כתר אבא-חכמה אמא-בינה	נתקיימו
זו"ן-חג"ת נהי"ם אח"כ [1234567]	זו"ן-חג"ת נהי"ם	זו"ן-חג"ת נהי"ם	זו"ן-חג"ת נהי"ם	זו"ן-חג"ת נהי"ם	נשברו

אוצר החכמה

ספירות שבפרצוף ז"א ובעשרה ספירות שבפרצוף נוקבא בכל ספירה מהם מאצילות שבו לבי"ע שבו כל זה בחמשה פרצופים שבנקודה ראשונה שיצאה מעיניים דא"ק. וכן הוא ממש כסדר זה בנקודה שניה ובנקודה שלישית ובנקודה רביעית ובנקודה חמישית מאותם חמשה נקודות כוללות שיצאו מעיניים דאדם קדמון. וכל זה ביאור בכללות כי האמת הוא שכל עשרה ספירות דכל פרצוף דפרטי פרצופי אבי"ע נכללים בחמשה נקודות, ובכל נקודה ונקודה מהם היה מקרה המלכים ההוא מאצילות דאותו ספירה מעשרה ספירות של אותו הפרצוף לבי"ע של אותו הספירה מאותו פרצוף שהוא אחד מחמשה פרצופים דאותו נקודה שיצאה מעיניים דא"ק והג"ר נתקיימו והו' תחתונות זו"ן שבו נשברו ונפלו כלים שלהם לבי"ע, כלי פנימי לבריאה כלי אמצעי ליצירה כלי חיצון לעשיה דאותו ספירה של אותו פרצוף של אותה נקודה, ובאופן שהיה זה בפרטי פרטות.

רוצה לומר שהגם שנראה מפשטות הלשון באיזה מקומן מדברי רבנו מהר"י זלה"ה שהיה שבירת הכלים בכללות שהם בנקודה רביעית ובנקודה חמישית מאותם חמשה נקודות שיצאו מעיניים דא"ק שהם ז"א ונוקבא והג"ר שנתקיימו הם נקודה ראשונה שניה ושלישית שהם אריך אנפין ואבא ואמא, הנה האמת היא שלא הייתה שבירת המלכים אלא בפרטות לבר שהם בזו"ן הם ז"ת שבכל נקודה ונקודה מאלו החמשה נקודות שיצאו מעיניים דא"ק והג"ר שבכל אחד מהם נתקיימו כי חמשה הנקודות שיצאו מעיניים דא"ק יצאו כל אחת מהם שלימה בחמשה פרצופים כוללים אשר בכל פרצוף מהם יש בו עשרה ספירות אשר כל ספירה כוללת אבי"ע באופן שהם חמישים פעמים אבי"ע בכל חמשה פרצופים שבכל נקודה, ושבירת המלכים היה בכל ספירה מאצילות שבו לבי"ע שבאותו ספירה כן היה בעשרה ספירות שבפרצוף אריך אנפין ובעשרה ספירות שבפרצוף אבא ובעשרה ספירות שבפרצוף אמא ובעשרה

כמבואר כל זה באורך בע"ח שער ט' פ"ו ופ"ז, ופ"ג משער י"ז, וזכמה מקומות משער הלכותיים, ומשער מאמרי הרשב"י ע"ה, וכן במבוא"ש ש"צ ח"ג פ"ו יעו"ש. ואעפ"י שהניח שם הרח"ו ז"ל שאלתו בל"ע, הנה ידוע ופשוט וברור הדבר כי זה בתחילת לימודו עם האר"י זלה"ה, שעדיין לא נתיישב הענין בלבו, והוא מתממט שהצין שמקרה המלכים ההוא היה

שפת הנהר

אוצר החכמה

יעיין שם. וז"ל: הנה גם בכל פרצוף ופרצוף מאלו החמש פרצופים אחר כל שלשה ספירות הראשונות מהפרצוף ההוא בו היה ענין השבעה מלכים. ע"כ.

והנה הלומד שם באלו הדיושים הגם שיאמר "חמותי ראיתי אור" דברי פלא ונועם טוב אלו הסודות היקרים הנה אחר שלמד בהם יבא איזה ספק בליבו כי שם אחר כל זה כתב מורינו הרב מהרח"ו זלה"ה איזה דיושים שיכול הלומד להבין הפך תחילת דבריו כי אחר שביאר לן שלא הייתה שבירת הכלים אלא בפרטות לבד בזו"ן דכל פרצוף דכל נקודה, הנה יביא איזה ביאור הנראה כסותר מעט או קושיא או צריך עיון וכו' בענין שיראה שהיה לו למהרח"ו זלה"ה קושי וספק איך יבא ביאור וישוב הדבר עד שיראה שלא היה השבירה אלא בכללות לבד או יראה שהיה שבירת המלכים הן בכלליות והן בפרטיות וכנ"ל משם ספר ארבע מאות שקל כסף או שאר ספיקות וצריך עיון וכו', ועל זאת בא הרב שר שלום זלה"ה להעיר דברי שלום ואמת וז"ל:

ואף על פי שהניח שם הרב חיים וויטל ז"ל שאלתו בל"ע עיון, הנה ידוע ופשוט וברור הדבר כי זה היה בתחילת לימודו עם האר"י זלה"ה, שעדיין לא נתיישב הענין בלבו, והוא מתממט שהצין שמקרה המלכים ההוא היה

ובענין וכדרך זה הוא נמצא במבואר בדברי רבנו זלה"ה כמבואר כל זה באורך בע"ח ח"ג שער ט' פרק ו' ופרק ז' הוא שער שבירת הכלים. ופרק ג' משער י"ז הוא שער ז"א, וזכמה מקומות משער הלכותיים, כעין מש"כ שם בפרשת וישלח דף מ"ב עמוד ג' דיבור המתחיל "דע" וז"ל: והענין כי הדינין יצאו תכף אחר חכמה ובינה בין אחר חו"ב דאריך אנפין בין אחר חו"ב דז"א בין אחר חו"ב דנוקבא וכו' יעו"ש. והכוונה באומרו הדינין הם הז"מ שיצאו אחר החו"ב, ומה שלא מנה את או"א, כי כוונתו על עשר ספירות מקוריות שורשיות שנחלקו ג"ר שהם כח"ב דאריך אנפין, וחג"ת דז"א, ונה"י דנוקבא (עיין בע"ח שער או"א פ"ב) גם עוד להיות דיקנא חפיין על אבא ואמא, ע"כ נכללין בהם ולא נזכרים בשם בפני עצמם, והבן. והכוונה באומרו הדינין הם הז"מ שיצאו אחר החו"ב, ומה שלא מנה את או"א, כי כוונתו על עשר ספירות מקוריות שורשיות שנחלקו ג"ר שהם כח"ב דאריך אנפין, וחג"ת דז"א, ונה"י דנוקבא, (עיין בע"ח שער או"א פ"ב) גם עוד להיות דיקנא חפיין על אבא ואמא, ע"כ נכללין בהם ולא נזכרים בשם בפני עצמם, והבן. ומשער מאמרי הרשב"י ע"ה, דף ס"ג עמוד ד' דיבור המתחיל "הנה" וז"ל: נמצא דאפילו זו"ן כל אחד יצאו מעשרה יעו"ש. וכן הוא במבוא שער ב' חלק ג' פרק ו',

אלא בנקודה א' היא כתר שלה וכמובא זה בעץ חיים (שער ט' פרק ו').

"ולכך יצא לו קושיא" איך יצאו התחתונות אחר שבירת העליונות (ולקמן נבאר עוד דרך בביאור דברי קודשו אמנם בכאן יתפרש הדבר בכל נקודה ונקודה עצמה) והכוונה איך יצאו ספירות התחתונות למלוך בכלים שלהם אחרי ראותם שכלי העליון מהם לא עצר כח למלוך ונשבר. כי הנה בכל נקודה היו כלולים בה עשרה ספירות שלה ויצאו זה מזה וכולם היו בכלי הכתר, ואח"כ נוווג הכתר מיניה וביה, ועל ידי זה הזיווג הוציא אלו המאורות ממנו לחכמה, וגם החכמה נדווג מיניה וביה, ועל ידי זה הזיווג הוציא הספירות הנזכרות לבינה, ואחר כך נכנסו בהבינה ונתקיימו הג"ר, ומשם יצאו הזו"ן כל אחד ואחד מהם בפני עצמו למלוך, ולא עצר כח הכלי שלו ונשבר וירד לבי"ע. וכן הם שאר הספירות שהיו במעי הבינה, כמבואר בדברי רבנו זלה"ה בעץ חיים שער דרושי נקודות פרק ה' יעו"ש.

ועל זה השאלה איך יצאו התחתונות אחר שבירת העליונות, רוצה לומר איך יצאו ספירות התחתונות למלוך בכלים שלהם אחרי ראותם שכלי העליון לא עצר כח למלוך ונשבר כי הרי כל אחד מן הששה קצוות הוא קצה אחד מהם וכולם שווים בזה שלא קיבלו אורות אח"פ ועל כן נשברו, ומאחר שראה בחבירו שהוא כדוגמתו שנשבר הכלי שלו מפני חסרון אורות אח"פ הנה גם לו עצמו יהיה כן שישבר כלי שלו. ואם כן מפני מה יצא למלוך ולא נשאר במעי הבינה כדוגמת הג"ר שבד' מלכים שכתב עליהם רבנו זלה"ה ונשאר בבינה שלהם שבאותה נקודה עצמה ואם כן הייתה לו למהר"ו זלה"ה תמיהה איך יצאו התחתונות שבו"ק אחר שבירת העליונות שבו"ק אחר שכולם שווים וכנ"ל.

בכללות וגם נפרטות, ולכך יצא לו קושיא. והוא שהנה אחר שנתבאר שלא יצא ז"א כי אם בן ו"ק והמלכות היא נוקבא בת נקודה אחת היא כתר ונשארו תשעה ספירות שלה למעלה וכו', ואם כן איך היה בה ז' מלכים אחר צאת הג"ר שלה והלא מעולם לא יצא רק הכתר שלה ואיך יסבול זה את זה, ויצא לו קושיא והוא מתמת שהבין שמקרה המלכים ההוא היה הן בכללות והן בפרטות ולכך יצא לו קושיא הנזכר, והאמת שלא הייתה שבירת המלכים אלא בפרטות לבד שהוא בזו"ן דכל נקודה ונקודה, והג"ר שבהם נתקיימו ואלו הזו"ן שבכל נקודה יצא ז"א בן ו"ק ונוקבא בת נקודה אחת שורשית וכו'.

אוצר החכמה

והנה קושיא זו שאל אותה מהר"ו זלה"ה על נקודת המלכות וכו', אמנם על ז"א עצמו קרוב בעיני הדבר כמות שהוא עצמו תמה על זה וכנז"ל. עם שאין זה הפשט אבל הוא ביאור טוב ונפלא איך יצאו התחתונות אחר שבירת העליונות כי בתחילה הבין מהר"ו זלה"ה שמעשה דשבירת הכלים "היה בכללות" - הם נקודה הרביעית ונקודה החמישית הם ז"א ונוקבא הנקראים זו"ן דכללות וכפשט הדרושים ששמע מהרב זיע"א בתחילת לימודו אמנם אחר ששמע ממנו אחר כך הדרושים המלמדים שכן היה זה המעשה בפרטות לבד הבין שכן היה זה המעשה הן בכללות, "וגם בפרטות" - הן בזו"ן דעתיק יומין ובזו"ן דאריך אנפין ובזו"ן דאבא ובזו"ן דאמא, שהם ג' נקודות הראשונות אותם השווים בקומתם, ואם כן מעשה דשבירת הכלים היה הן בפרטות והן בכללות שהם ב' נקודות זו"ן שהם נקודה ד' ונקודה ה' אשר הם לא יצאו שלימות בכל עשרה ספירות שבהם אלא ז"א יצא בן ו' קצוות ונקודה חמישית היא נוקבא לא יצאה

בכללות וגם בפרטות, ולכן ינא לו קושיא. אבל האמת הוא, כי לא היה בכללות רק בפרטות לבד, ולא אין קושיא, וכמו שאס"כ כתב הרמ"ו זלה"ה עלמו בפשיטות ובאורך ודיותר פרטות, בשער הלכותים ובשער מאמרי הרשב"י ע"ה ובכמה מקומות. יש כי לא בפרטי הה' נקודות בלבד היה מקרה המלכים, אלא היה בכל מין י"ס וי"ס דכל פרטות דפרטי אבי"ע,
אוצר החכמה

שפת הנהר

לא היה בכללות רק בפרטות לבד, ולא אין קושיא. וכמו שאס"כ כן כתב הרב חיים וויטל זלה"ה עלמו בפשיטות ובאורך ודיותר פרטות, בשער הלכותים ובשער מאמרי הרשב"י ע"ה ובכמה מקומות. כי לא בפרטי הה' נקודות בלבד היה מקרה המלכים, אלא היה בכל מין י" ספירות וי" ספירות דכל פרטות דפרטי אבי"ע להורות בא בדרך אגב שלא הייתה השבירה אלא בפרטות כי אומר כי לא בפרטי חמשה נקודות בלבד היה מקרה המלכים וכו', אמנם בא להורות עוד חידוש נפלא שכן היה בכל חמשה נקודות שבכל מין עשרה ספירות שבכל פרטות ופרטות כי כל עשרה ספירות שבכל פרטות הנה הם נכללים בחמשה נקודות וענין שבירת הכלים היה בכל נקודה ונקודה מהם.

נמצא אתה למד שהם חמשה בחינות שנשברו בכל פרטות ופרטות כי כל נקודה מחמשה נקודות שבכל פרטות ופרטות מפרטי הפרטות הנה היא יצאה בפני עצמה מעיניים דא"ק ומעשה דשבירת הכלים היה בה (אמנם דע שכל נקודה מהנוכח שיצאו מעיניים דא"ק וכו' הנה היא כלולה מעשרה ספירות ואלו העשרה ספירות שבכל נקודה ונקודה הנה בתחילה היו כולם כלולים בספירות הנתן של אותה נקודה ולא נשבר כלל שלו כי חזק כוחו אחר כך יצאו ונולדו טעם לחכמה והיו כלולים בה ולא נשבר כלל שלו ואחר כך יצאו לבינה וגם היא חזק

וכמו רוצה לומר שאל יתמה הלומד אם יראה איזה דרושים וביאורים או איזה צריך עיון בדברי הרב מהרמ"ו זלה"ה הנראים כסותרים ענין ודרך הנזכר שנתבאר אצלנו שמעשה שבירת הכלים היה בפרטות לבד שכן הוא האמת, כי כל אלו המקומות שכתב מהרמ"ו זלה"ה הפך זה דהיינו שהייתה שבירת הכלים בכללות לבד, או בין בכללות בין בפרטות גם יחד, הנה היה זה בתחילת לימודו עם רבנו האר"י זלה"ה והיה הוא זיע"א מלמדו ענין שבירת הכלים בכללות ואחר כך גילה לו אמיתתו של דבר שמה שביאר לו הענין בכללות האמת הוא שאינו אלא בפרטות, אלא שכל מה שאמר רבנו זלה"ה למהרמ"ו ע"ה בתחילה שהיה שבירת הכלים בזו"ן בדרך כללות בא ללמדו שלא הייתה השבירה אלא בפרטות הזו"ן ולא בפרטות אחר אמנה שהוא בזו"ן דכל פרטות ופרטות שבכל נקודה ונקודה שיצאה מעיניים דא"ק באופן שכל הלימוד בתחילה היה ללמדו שענין שבירת המלכים אינו אלא בזו"ן ואחר כך ביאר לו טיב כוונתו שהוא בזו"ן דכל פרטות הנקרא זו"ן דפרטות שהוא בפרטות הזו"ן שבכל פרטות ופרטות מכל הפרטים שיש באצילות.

ועתה יובן הקושיא ואיך באמת אין היא קושיא, וזה שאמר: אבל האמת הוא, כי

וכמ"ש צדק הדעת וז"ל, כל פרצופי אצ"ע כלולי ממ"ה וצ"ן שהם חסדים וגבורות, וכל צחי' משמיהם יש זה נרנח"י שצכל פרצוף. ותחלה ילאו ז' מלכים והם וז"ן, ז' קצוות שצכל פרצוף צחי' נפש, הנק' ז' מלכויות שצ' הקצוות מצחינת צ"ן ונשצרו, ואח"כ צאו ז' קצוות של מ"ה מצחי' נפש, והמשיכו עמהם נפש דצ"ן ונתקנו. ואח"כ עד"ז צאו רוח ונשמה וחיה ויחידה דמ"ה והמשיכו את רוח נשמה חיה יחידה דצ"ן שלא נאלצו עדיין, וצאו כולם כלולים צסוד תוספת צו"ן, שהם ז' קצוות שצכל כלל וצכל פרט, וכל זה תבין ממלות ירושת הממים צפ' פנחס. וכן עד"ז י"ס דעגולים הם גבורות, וילאו תחילה צצחינת נפש לצד שבהם, צסוד נקצה תסוצב גבר,

א"ת 1234567

שפת הנהר

יעו"ש (ועיין בסוף זה הספר בקונטרס 'מילי נהר', ושם הבאתי תמצית מן זה הדרוש הנקרא 'דרוש הדעת' ממה שלקטתי מספר אמת ליעקב יעו"ש). ואם כן יבאו כל הכרעות וכו' שבדרוש הדעת להכריע וליישב בכל מקום על מה שנראה לנו ספק מן הדרושים שקדמו ובפרט ממהדורא קמא, כי דרוש הדעת הוא הכתית והוך מכל העולה מדברי רבנו זלה"ה וז"ל: כל פרצופי אצ"ע כלולים ממ"ה וצ"ן שהם חסדים וגבורות, וכל צחינה משמיהם יש זה נרנח"י שצכל פרצוף. ותחילה ילאו ז' מלכים והם וז"ן, ז' קצוות שצכל פרצוף צצחינת נפש, הנקרא ז' מלכויות שצ' הקצוות מצחינת צ"ן ונשצרו, ואחר כך צאו ז' קצוות של מ"ה מצחינת נפש, והמשיכו עמהם נפש דצ"ן ונתקנו. ואחר כך על דרך זה צאו רוח ונשמה וחיה ויחידה דמ"ה והמשיכו את רוח נשמה חיה יחידה דצ"ן שלא נאלצו עדיין, וצאו כולם כלולים צסוד תוספת צו"ן, שהם ז' קצוות שצכל כלל וצכל פרט, וכל זה תבין ממלות ירושת הממים צפרשת פנחס. וכן על דרך זה י' ספירות דעיגולים הם גבורות, וילאו תחילה צצחינת נפש לצד שבהם צסוד נקצה תסוצב גבר,

כוחה ולא נשבר כלי שלה וכו' (ועיין ב"ז בע"ת שער דרושי נקודות פרק ד'), באופן שהשלשה ספירות ראשונות שבכל נקודה ונקודה שיצאה מעיניים דא"ק יצאו שלימות ונתקיימו. אמנם בהגיע האור לגבול הז' תחתונות יצאו חסרות ז"א חסר ג"ר כי יצא ו"ק לבד ומלכות יצאה בנקודה אחת שורשית היא כתר שבה וכל שאר הט' ספירות באים לה אחר כך בתוספת, ועכ"פ בעת מעשה דשבירת הכלים יצאה חסרה תשעה ספירות ראשונות שלה גם היא, ואלו הספירות שיצאו זה מזה מכל אחת מהחמשה נקודות הכוללות, הנה שם הוא הפרט האחרון שהוא הפרצוף האחרון שנעשה בו יצאנת הספירות, זה מזה וכנ"ל. אוצר החכמה

וכמו שנמצא מהרח"ו זלה"ה אחר כך צדק הדעת שהוא דרוש הכולל כל סעיפי החכמה, וכמו שכתב הוא עצמו בתחילת דברי קודשו שם וז"ל: אמר חיים ויטאל הנני מחבר דרוש יקר הערך בענין הדעת וזולת זה הדרוש אין שום ידיעה שורשית בעיניי ה' ספירות ואכתוב מה שנלע"ד שבו מכל אשר עיינתי בספר הזה עכל"ה

ואת"כ ילא היושר שהוא חסדים זה' מיני נפש ורוח שנו, ואז נשלמו
העגולים צנרנח"י שנהם עכ"ל.

אה"ח 1234567 אוצר החכמה

◆ שפת הנהר ◆

דבריו הוא עצמו, כי בזה הלשון כתב
שהשכירה הייתה בכלל ובפרט כי אומר
שהם זו"ן שבכל כלל ובכל פרט וכו', והוא
כתב כי לא הייתה השכירה כי אם בפרטות
לבד וכנ"ל. וכדברים האלה וכקושיא הזו
שאל האיש הגדול אשר בענקים הרב תורת
חכם זלה"ה בדף קל"ה ע"א יעו"ש דברי
קודשו, ואנן עבדא לפרש הפשט באתי כדי
לסייע המתחילים ולפתוח להם ולנו שערים.

ונבוא אם כן לבאר דברי קודשו של הרב
שר שלום זלה"ה איך יביא ראיה
שהיא הפך דבריו הראשונים על פי הפשט
והוא שהנה, כתב רבנו הרש"ש זלה"ה
בהגהות השמ"ש על שער שבירת הכלים
פרק ד' אות א' וז"ל: כל מה שכתב הרב
בספר עץ חיים ובספר הכוונות הוא בכללות
פרצוף אחד מהו' פרצופים אצילות וכן על
דרך זה ממש כל אחד מהו' פרצופים ולפי
שבחינת תיקונם שווה בכולם לפיכך כתב
הרב סתם דכללות, וכן על דרך זה ממש כל
אחד מהו' פרצופים, ולפי שבחינת תיקונם
שוה בכולם, לפיכך כתב הרב סתם בכללות
ולא פרט וסמך על מה שכתב בכאן. ודי
למבין כי הענין זה נפרט לעניינים רבים ואין
מקום להאריך וכו'. עד כאן לשונו.

ונמצא שכל מה שכתב רבנו זיע"א בסתם
בחמשה נקודות וכו' הנה הם בא"ק
ואבי"ע דכל פרצוף ופרצוף כל אחד ואחד
בפני עצמו וכמבואר בדברי הרב תורת חכם
זלה"ה בדף כ"ט ע"ב, וז"ל: והנה כל מה
שכתב מורינו הרב ז"ל בהקדמה הכל מדבר
בפרצוף א"ק ואבי"ע שלו, וממנו ניקח שכן

ואמר כך ילא היושר שהוא חסדים זה' מיני נפש
ורוח שנו, ואז נשלמו העגולים צנרנח"י שנהם
עכ"ל מהרח"ו זלה"ה בדרוש הדעת.

נמצא אתה למד מפשטות לשונו הקדוש
שהייתה שבירה בפרטות בכל פרצוף
ופרצוף וכמו שכתב הוא בעצמו וכנ"ל:
ותחילה יצאו ז' מלכים והם זו"ן ד' קצוות
שבכל פרצוף וכו', עד כאן לשונו. ואם כן
הוא בכל פרצוף ופרצוף בזו"ן שבו והנה מה
שאומר **שכל כלל** ו**שכל פרט** ביאור כוונתו מהו
כלל ומהו פרט, הכוונה בחמשה נקודות
כוללות והם בפרטות, רוצה לומר בחמשה
נקודות דאצילות דפרטות דכל ספירה וספירה
מעשרה ספירות. והיינו שהנה נתבאר לעיל
היות בכל פרצוף ופרצוף עשר ספירות שכל
אחד כולל בתוכו עשר אבי"ע ושכירת
המלכים היה באצילות שבו לבי"ע שבו והנה
החמשה נקודות שבאצילות שבו הם נקראים
כללות שבאותו פרצוף ובי"ע נקראים פרטות.

והנה בזה הם כמה כללות וכמה פרטות כי
גם בעולמות בי"ע הנזכרים יש בהם
בפרטות אבי"ע, ושבירת המלכים היה
בחמשה נקודות שבאצילות שבהם לבי"ע
שבהם עצמם, על כן הוא אומר "שבכל כלל
ובכל פרט". ועם שהוא מבואר על פי הפשט
דע שיש לנו לדרוש בזה סודות נפלאות אכן
לא בדרך זה הלכתי בזה החיבור, אלא
לפרש ביה הפשט למתחילים בחכמה, ועל
פי זה נדרוש ונימא ביה מילתא שהנה, מה
שאומר שם בדרוש הדעת ד' קצוות שבכל
כלל ובכל פרט, הנה לכאורה נראה שהביא
מורינו הרב שר שלום זלה"ה ראיה לסתור

באופן, שכל י"ס דכל פרטוי דפרטוי אפי"ע נכללים בה' נקודות, וכל נקודה ונקודה מהם היא מקרה המלכים.

שפת הנהר

הג"ר שלהם (של האורך) נתקיימו והז"ת זו"ן נשברו וזה נקרא "דכל פרט" ומובן.

וכתב כל זה לאפוקי שלא נאמר שבחמשה נקודות הכוללים שהם החמשה נקודות הכוללות דכל פרטוי הנה נקודות האחרונות כולם נשברו והשלשה נקודות הראשונות כולם נתקיימו, אלא שבכל נקודה ונקודה, אנו אומרים שהג"ר נתקיימו והז"ת נשברו וגם בג' נקודות הראשונות היה ירידה וכו' בזו"ן שלהם וכן גם בב' נקודות האחרונות שהם ז"א ונוקבא גם בהם הג"ר נתקיימו ומובן.

באופן, שכל י' ספירות דכל פרטוי דפרטוי פרטוי אפי"ע נכללים בה' נקודות, וכל נקודה ונקודה מהם היא מקרה המלכים. בהקדים שהנה מה שביאר בתחילת דברי קודשו כי חמשה נקודות יצאו מעיניים דא"ק באופן שכל אחת ואחת מהם כוללת חמשה פרטויים והם עתיק ואריך אנפין ואבא ואמא וזו"ן (כי עתיק ואריך נכללים בבחינה אחת לענין זה עם שהם ב' מערכות אמנם משניהם נעשה הכתר) וסדר שבירת הכלים היה בכל נקודה ונקודה מהם בכל אחד ואחד מהם. הג"ר נתקיימו הם עתיק ואריך ואבא ואמא, וז"ת נשברו הם חג"ת נהי"ם דכל אחד מהם. בענין שכל עשרה ספירות שבכל פרטוי מאותם הפרטים שבאצילות שהם הפרטויים שבכל אחד מהם כי כל ספירה יש בה חמשה פרטויים ונקראים פרטים, והיה זה בכל אבי"ע והם נכללים בחמשה נקודות ובכל נקודה ונקודה מהם היה בה שבירת הכלים מן אצילות שבו לבי"ע שבו.

היה בא"ק ואבי"ע דעתיק יומין דאצילות ממש, וכן באריך אנפין, וכן באבא ואמא, וכן בישסו"ת, וכן בז"א, וכן בנוקבא, וכן בפרטויי בי"ע הפרטיים והכוללים וכו' עד כאן לשון קודשו.

אוצר החכמה

נמצא אתה למד שכל החמשה נקודות אנו מבחינים בהם א"ק ואבי"ע בכל פרטוי ופרטוי בפני עצמו דכל אחד ואחד לפי ערכו ובחינתו הג"ר שלו שקיבלו אורות אח"פ מא"ק שלו עצמו נתקיימו והזו"ן שלא קיבלו האור מתו ונשברו כליהם וירדו לבי"ע שלהם עצמם, והבן.

[א"ת"ח 1234567](#)

והנה מענין זה נבוא לדרוש פשוט דברי הרב שר שלום זלה"ה במה שהביא לכאורה ראייה לסתור דבריו וכנ"ל כי אומר "ז' קצוות שבכל כלל ובכל פרט" וכנ"ל, שהכוונה על אדם קדמון ואצילות, בריאה, יצירה, עשיה הכללי ועל א"ק ואבי"ע הפרטי, רוצה לומר שבחמשה פרטויים של אריך אנפין דאצילות הכולל (העומד בבחינת האורך) הנה הג"ר שלהם קיבלו אורות האח"פ מא"ק שלהם עצמם ונתקיימו בערך הזו"ן שתחתיהם והזו"ן נקראים שירדו בערך הג"ר שעליהם וזה נקרא זו"ן דכל כלל.

ואמנם כאשר נבוא לבאר ולפרט כל פרטוי ופרטוי מהחמשה פרטויים הכוללים הנזכרים בפני עצמם הנה בכל פרטוי ופרטוי נעשה חמשה נקודות כוללות מלבישים זה על זה בשווה ובכל נקודה נעשה א"ק ואבי"ע ובכל נקודה בפני עצמה

פרט מפרטי פרצופי אבי"ע הכוללים. הנה יש בהם עשרה ספירות מלבישים זה על גבי זה ונכללים בחמשה נקודות כנ"ל ובכל נקודה ונקודה מהם היה מקרה המלכים.

וכן על דרך זה בחמשה פרצופי זו"ן הכוללים העומדים מטיבבורא דאריך אנפין הנה יש בה עשרה ספירות ונכללים בחמשה נקודות ובכל נקודה ונקודה מהם היה מקרה המלכים ג"ר נתקיימו ד"ת, הם זו"ן נשברו וכל זה הוא בחמשה פרצופים הכוללים דעולם האצילות הכולל. וכן על דרך זה הוא באבי"ע דבי"ע הכוללים בחמישים אבי"ע שלהם שכל עשרה ספירות דחמשה פרצופים הכוללים שלהם יש בהם עשרה אבי"ע והם נכללים בחמשה נקודות ובכל נקודה ונקודה מהם כשיצאו מעיניים דא"ק היו עשרה ספירות של אותה נקודה יוצאים זה מזה על ידי הזיווגים וכן"ל ובהגיעו לגבול האצילות שלהם היה בהם מקרה המלכים וירדו לבי"ע שלהם עצמם דהיינו בי"ע דבי"ע על דרך מה שנחבאר באבי"ע דאצילות הכולל, וכמו שכותב הוא זיע"א לקמן וז"ל: הרי איך היה ביטול המלכים בבי"ע ואיך אינו אלא באצילות שבהם כנ"ל עד כאן לשונו שם.

כאופן שתמצא איך היה מקרה המלכים בכל מין עשרה ספירות ועשרה ספירות דכל פרצוף מפרטי פרצופי אבי"ע בזה האופן, הנה בעולם האצילות יש בו חמשה פרצופים שהם:

א - אריך אנפין ב - אבא ג - אמא ד - ז"א
ה - נוקבא

והנה בפרצוף אריך אנפין עצמו יש בו עשרה ספירות בפני עצמו וכל אחד מהם כלול מאבי"ע והם שווים בקומתם. וכן הוא באבא שיש בו עשרה ספירות שווים בקומתם

והנה כוונתו רצויה על חמשה נקודות הכוללות שבעשרה ספירות שבכתר דאריך אנפין העומד בראש האצילות. וכן דאבא ואמא העומדים בימין ובשמאל דאריך אנפין ודזו"ן העומדים מטיבבורא דאריך אנפין. כי כל עשרה ספירות שבכל אחד מחמשה פרצופים הכוללים הנזכרים שיש בהם עשרה פעמים אבי"ע הם נכללים בחמשה נקודות. ובכל נקודה ונקודה מהם היה מקרה המלכים באצילות שבהם לבי"ע שבהם כי העשרה ספירות שבכל נקודה ונקודה שיצאו זה מזה הנה הג"ר - עתיק ואריך אנפין ואבא ואמא שבו נתקיימו, והז"א יצא בששה חלקי הנקודה לבד, ונוקבא בחלק א' לבד ולא יכלו למלוך וירדו לבי"ע שלהם עצמם כלים פנימיים בבריאה, כלים אמצעיים ביצירה, כלים חיצוניים בעשיה ונעשו נשמה להם והנפש והרוח והכלים עולם הפירוד וכו' ויתבאר לקמן בס"ד יותר ענין זה.

ועל פי זה יתבאר היטב כוונת דבריו הקדושים זיע"א הנז"ל והוא שהנה עשרה ספירות שבחמשה פרצופי הכתר דאריך הכולל העומד בראש האצילות, הנה הוא נקרא פרצוף אחד מפרטי פרצופי אבי"ע הכוללים ועשרה ספירות שלו הם שווים בקומתם ומלבישים זה על גבי זה הנה הם נכללים בחמשה נקודות ובכל נקודה ונקודה מהם כשיצאו מעיניים דא"ק הנה העשרה ספירות שבכל נקודה ונקודה מהם הנה הם יצאו זה מזה על ידי בחינת הזיווגים מיניה וביה, והג' ראשונות נתקיימו והזו"ן נשברו וירדו אליהם לבי"ע שלהם עצמם, היינו למקום ובחינה שעתידים להיות בריאה יצירה עשיה. וכן על דרך זה בחמשה פרצופי אבא ואמא הכוללים העומדים בימין ובשמאל דאריך והנה הם נקראים גם הם